

Peiling toekomstbestendigheid sportverenigingen

Veel sportverenigingen overbelast en onderbezet, zorgen over haalbaarheid beleidsdoelstellingen

10 februari 2024

RVVB

Register voor Verenigingsbestuurders

Belangenorganisatie Amateur Voetbalverenigingen
Opgericht 26 februari 1946

Inleiding

RVVB en BAV volgen door middel van peilingen, verenigingsbezoeken en rondgangen nauwlettend de toekomstbestendigheid en vitaliteit van sportverenigingen in Nederland. Sportverenigingen zijn een belangrijke basis en instrument voor verschillende beleidsdoelstellingen rond gezondheid, bewegen, participatie en sociale cohesie. Uitkomsten van de verschillende peilingen en rondgangen door RVVB en BAV schetsen een zorgwekkend beeld over de staat van een grote groep sportverenigingen in Nederland. Uit de laatste rondgang najaar 2023 blijkt dat sportverenigingen wel degelijk een visie op de toekomst hebben en gerichte ondersteuningsvragen hebben aan de nieuwe regering.

In 2040 wil de Nederlandse overheid dat 75% van de inwoners in Nederland voldoet aan de beweegrichtlijn. Momenteel voldoet slechts 44% van de Nederlanders aan deze richtlijn. Bijna een kwart van alle Nederlanders* en meer dan de helft van alle kinderen sport in verenigingsverband. Dit betekent dat voor een overgrote groep Nederlanders de sportverenigingen de plek is om te sporten en bewegen. Juist deze unieke sportinfrastructuur, die leunt op een miljoen vrijwilligers staat om verschillende redenen onder druk. Zo blijkt o.a. uit onlangs verschenen (januari 2024) onderzoek van het Mulier Instituut dat 38% van de volwassenen de kosten verbonden aan sporten bezwaarlijk vindt, onder Nederlanders met een beneden modaal inkomen is dit zelfs 47%. Twee derde van verenigingsleden is niet bereid om meer contributie te betalen. Stijgende kosten lieten veel sportverenigingen in 2023 geen keus: Uit de eerste peiling van 2024 van RVVB en BAV blijkt dat 60% van de sportverenigingen in 2023 de contributie verhoogd heeft. Een zorgwekkende ontwikkeling, waar de impact pas verder in 2024 en 2025 duidelijk van zal worden. RVVB en BAV vrezen dat zonder voldoende vitale en toekomstbestendige sportverenigingen verschillende landelijke beleidsdoelstellingen niet gehaald zullen worden.

In tien jaar tijd is het aantal sportverenigingen gedaald van 25.000 naar 22.000. Een overgrote groep, 50% van alle vrijwillige verenigingsbestuurders, ervaart wederom structurele overbelasting in het vrijwilligerswerk. Kerntaken zijn in het geding en aan de noodzakelijke verduurzaming van de accommodatie en de innovatie van sportaanbod komt men amper toe, terwijl dit keihard nodig is in deze tijd. Complexe wet- en regelgeving, oneerlijke concurrentie, meer en meer tekorten aan vrijwilligers, een te veel eisende overheid, extreem stijgende kosten, terugloop in beschikbare bestuurders en niet passende verenigingsondersteuning bezorgen sportverenigingen kopzorgen.

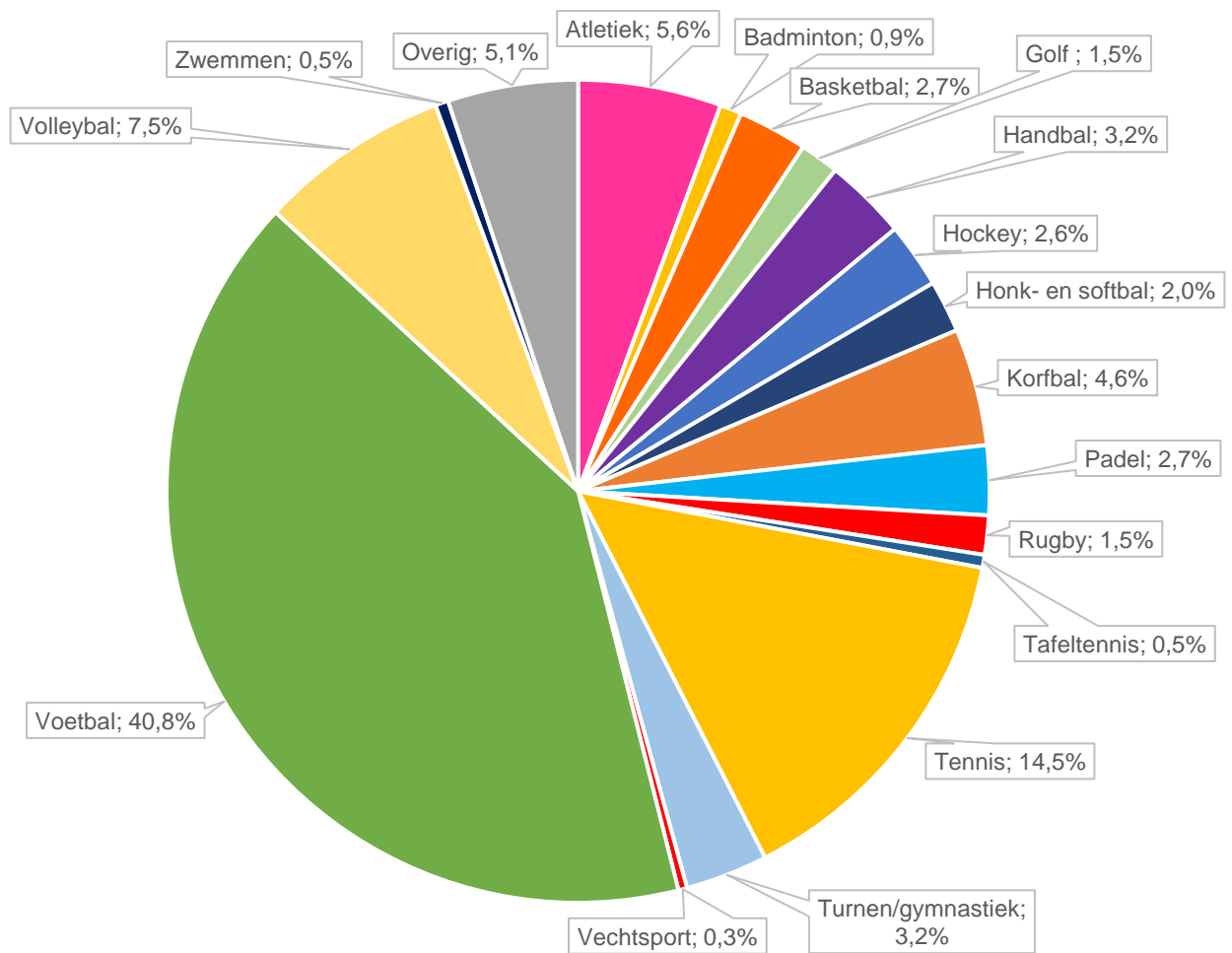
Rondgang en enquête

In 2023 heeft twee keer een rondgang plaatsgevonden langs 12 provincies, waarbij met twee keer ruim 300 bestuurders van sportverenigingen uitgebreid is gesproken. In januari 2024 is wederom een peiling gedaan onder meer 10.000 sportverenigingen met meer dan 800 respondenten. Hierin wordt het beeld uit 2023 onveranderd bevestigd. Veel sportverenigingen staan, net als in 2023, nog altijd onder druk.

Over deze rapportage

In januari 2024 hebben RVVB en BAV een peiling (door middel van een digitale enquête) gedaan onder meer dan 10.000 sportverenigingen met meer dan 800 respondenten. De uitkomsten van deze peiling zijn door de onderzoekers naast het verdiepend onderzoek “Toekomstbestendigheid sportverenigingen” van 31 maart 2023 en het visiedocument Nederlandse Sportverenigingen van 9 november 2023 gelegd.

Typen sportverenigingen die aan dit onderzoek hebben meegewerkt

Figuur 1 - Verhouding typen sporten

Inhoud

Inleiding	3
Rondgang en enquête	3
Over deze rapportage	4
Uitkomsten peiling januari 2024	6
1.1 Helft van de verenigingsbestuurders ervaart overbelasting.....	6
1.2 Betaalbaarheid sporten onder druk: Sportverenigingen verhogen contributies	7
1.3 Sportverenigingen ontevreden over vrijwilligers	7
1.4 Niet op één hoop met bedrijven en hou sporten betaalbaar	10
1.5 Meer dan helft sportverenigingen neemt geen deel aan sportakkoord.....	11
1.6 Sportverenigingen vragen om financiële ondersteuning	12
Conclusies en speerpunten	13

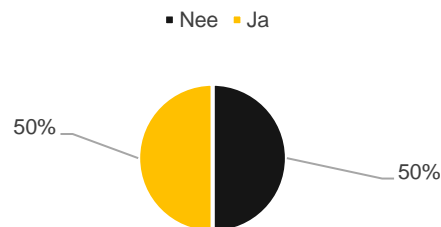
Uitkomsten peiling januari 2024

Hieronder zijn de belangrijkste uitkomsten uiteengezet.

1.1 Helft van de verenigingsbestuurders ervaart overbelasting

Verenigingsbestuurders ervaren structurele overbelasting door met name de bureaucratie rond wet- en regelgeving en een overheid die steeds meer taken en verantwoordelijkheden bij de verenigingsbestuurder neerlegt, zoals een veilig sportklimaat, maatschappelijke inzet en de WBTR. Een overgrote meerderheid van de ondervraagde verenigingsbestuurders geeft aan structurele overbelasting te ervaren. Ook in de peiling van januari 2024 ervaart 50% overbelasting in het vrijwilligerswerk.

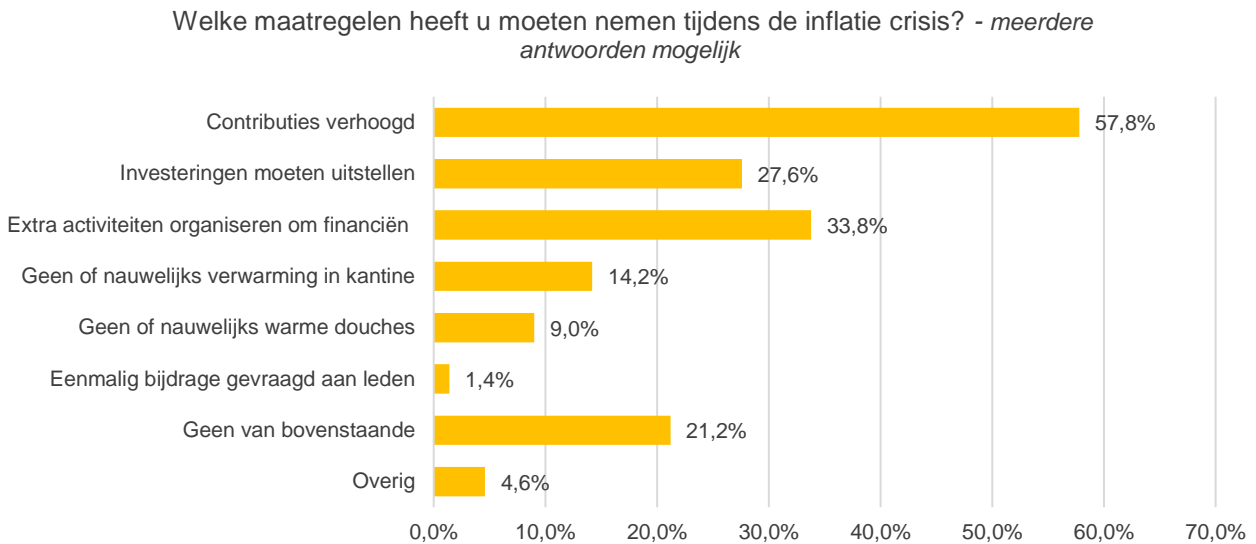
Ervaart u als vrijwillig bestuurder overbelasting in uw vrijwilligerswerk?

Figuur 2 Overbelasting in vrijwilligerswerk

1.2 Betaalbaarheid sporten onder druk: Sportverenigingen verhogen contributies

Sportverenigingen worstelen met stijgende kosten en hebben maatregelen genomen in 2023 die de betaalbaarheid van sporten in verenigingsverband nog meer onder druk zet. Bijna 58% van alle sportverenigingen heeft afgelopen jaar (2023) de contributies verhoogd en investeringen in de accommodatie uitgesteld om problemen door stijgende kosten mee op te vangen. Verhoging van contributie leidt vaak tot opzeggingen en dalende ledenaantallen.

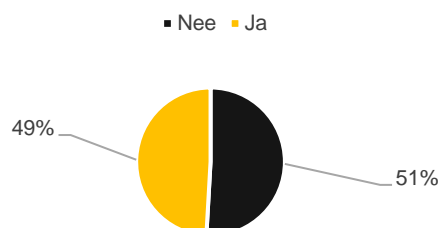

Figuur 3 - Maatregelen n.a.v. inflatie

1.3 Sportverenigingen ontevreden over vrijwilligers

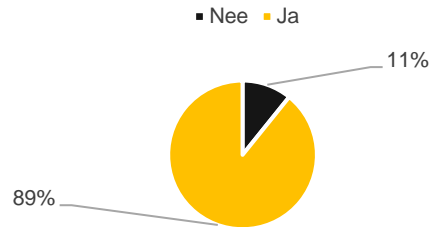
De helft van alle sportverenigingen geeft aan meer vrijwilligers nodig te hebben. Een kwart van de verenigingen geeft aan in de problemen te komen door vrijwilligers-tekorten. Bijna 90% van alle sportverenigingen geeft aan dat het steeds moeilijker wordt vrijwilligers te werven. De meest gezochte (boven 50%) vrijwilligersfuncties zijn bestuurders, daarna komen bar- en keukenmedewerkers, sponsoring en trainers. Jonge mensen tot 35 jaar doen het minste aan vrijwilligerswerk bij sportverenigingen.

Bent u tevreden over het aantal vrijwilligers bij uw vereniging?

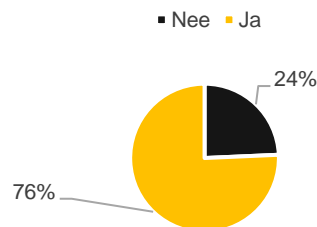
Figuur 4 - Tevredenheid over aantal vrijwilligers

Merkt u dat het steeds moeilijker wordt om vrijwilligers te werven?

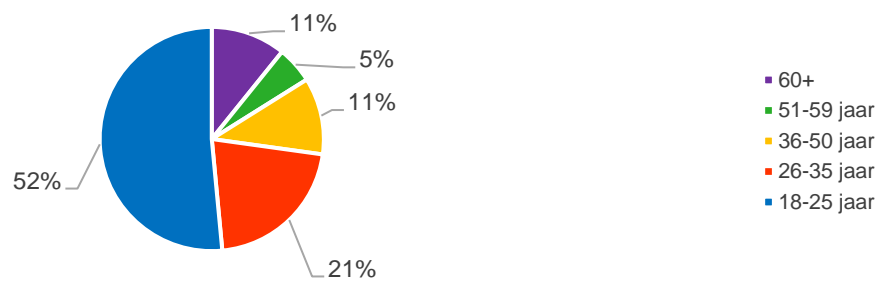
Figuur 5 - Moeite bij vrijwilligerswerving

Heeft u op dit moment voldoende vrijwilligers om de vereniging adequaat draaiende te houden?

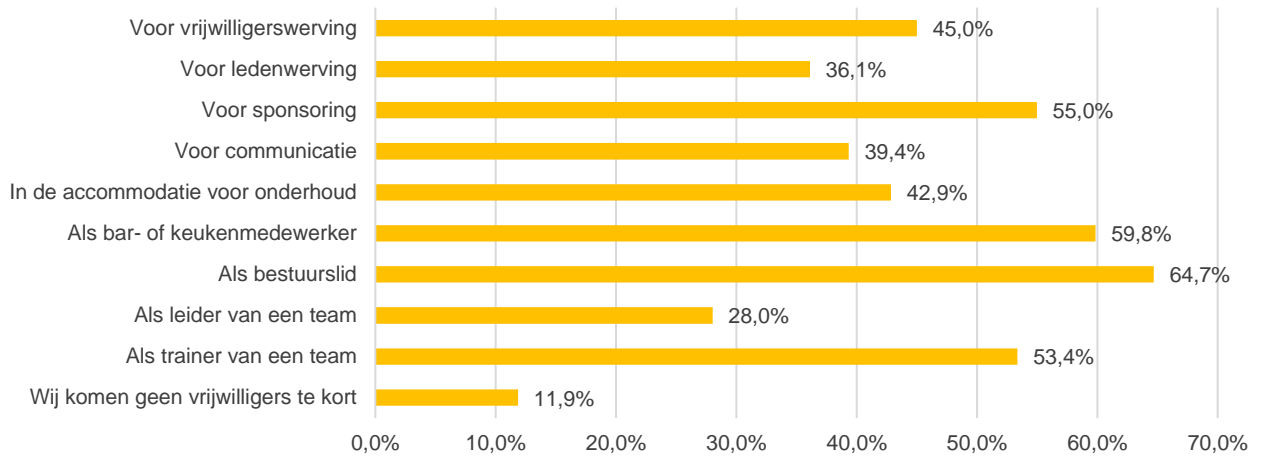
Figuur 6 - Voldoende vrijwilligers aanwezig

In welke leeftijdscategorie heeft u de minste vrijwilligers?

Figuur 7 - Gebrek aan vrijwilligers per leeftijd

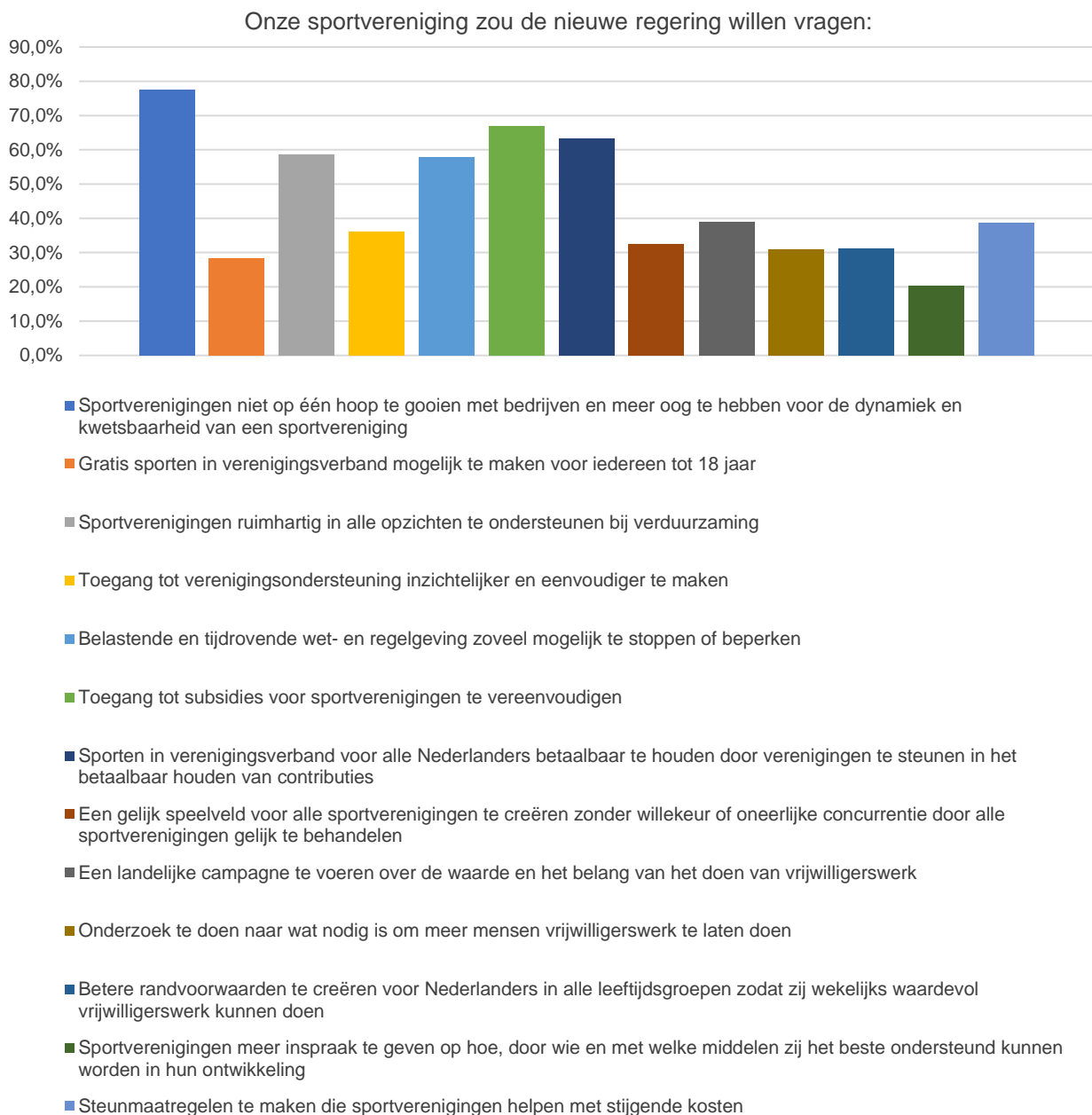
In welk onderdeel van uw vereniging komt u de meeste vrijwilligers tekort? - meerdere antwoorden mogelijk

Figuur 8 - Tekort aan vrijwilligers per onderdeel vereniging

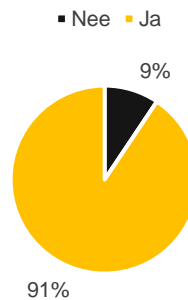
1.4 Niet op één hoop met bedrijven en hou sporten betaalbaar

Sportverenigingen vragen massaal de nieuwe regering meer oog te hebben voor de dynamiek en kwetsbaarheid van sportverenigingen. Meer dan driekwart van alle sportverenigingen wil niet als bedrijf gezien en behandeld worden. Verder vraagt meer dan 60% van de verenigingen om sporten in verenigingsverband betaalbaar te houden. Belastende en tijdrovende wet- en regelgeving en ingewikkelde subsidieaanvragen blijven veel sportverenigingen frustreren. Bijna 60% van de sportverenigingen vraagt de nieuwe regering hier ook mee aan de slag te gaan. Veel sportverenigingen voelen zich onvoldoende gehoord en gezien door de regering en wensen daarom een minister die in woord en daad voor sportverenigingen strijd en opkomt. 90% van alle sportverenigingen vraagt de nieuwe regering om een minister voor Sport die pal achter het verenigingsleven gaat staan.

Figuur 9 - Vraag aan regering

Bent u voorstander van een minister van Sport die pal achter het verenigingsleven staat en strijdt voor de belangen van sportverenigingen binnen het kabinet en daarbuiten?

Figuur 10 - Minister van Sport

1.5 Meer dan helft sportverenigingen neemt geen deel aan sportakkoord

De Nederlandse sportverenigingen vormen de grootste groep sportaanbieders en zijn van cruciaal belang voor het slagen van het landelijke- en lokale sportbeleid: Het Sportakkoord. 52% van alle sportverenigingen maakt geen gebruik van diensten en middelen uit het sportakkoord. 40% is niet bekend met het beweegloket van het sportakkoord.

Het Sportakkoord kent drie ambities:

1. Werken aan een **stevig fundament**. De voorwaarden om te kunnen sporten en daar plezier aan te beleven, moeten verbeterd worden. Dat gaat over de mensen, organisaties, cultuur en materiële voorzieningen in de sport. Een belangrijk punt de komende jaren is het investeren in kwalitatief sterke sportaanbieders die toegankelijk en veilig voor iedereen zijn.
2. Werken aan een **groter bereik**. Meer mensen moeten zich aangesproken en uitgenodigd voelen te gaan sporten en sport te beleven, bijvoorbeeld door drempels te verlagen, mensen te prikkelen en meer succesverhalen te delen.
3. Werken aan **meer betekenis** van sport. Betekenis gaat over de waarde van sport voor de maatschappij: energie, plezier en zingeving in het dagelijks leven door en van de sport zelf, maar ook een bijdrage aan het tegengaan van eenzaamheid en kansongelijkheid, of juist het bevorderen van gezondheid.

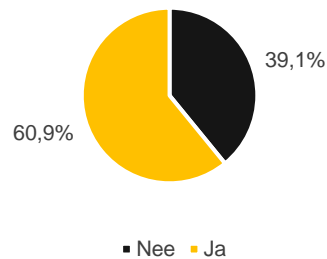
Bron: Sportakkoord.nl

Maakt uw vereniging gebruik van middelen en/of dienstverlening vanuit het Sportakkoord?

Figuur 11 - Gebruik van Sportakkoord

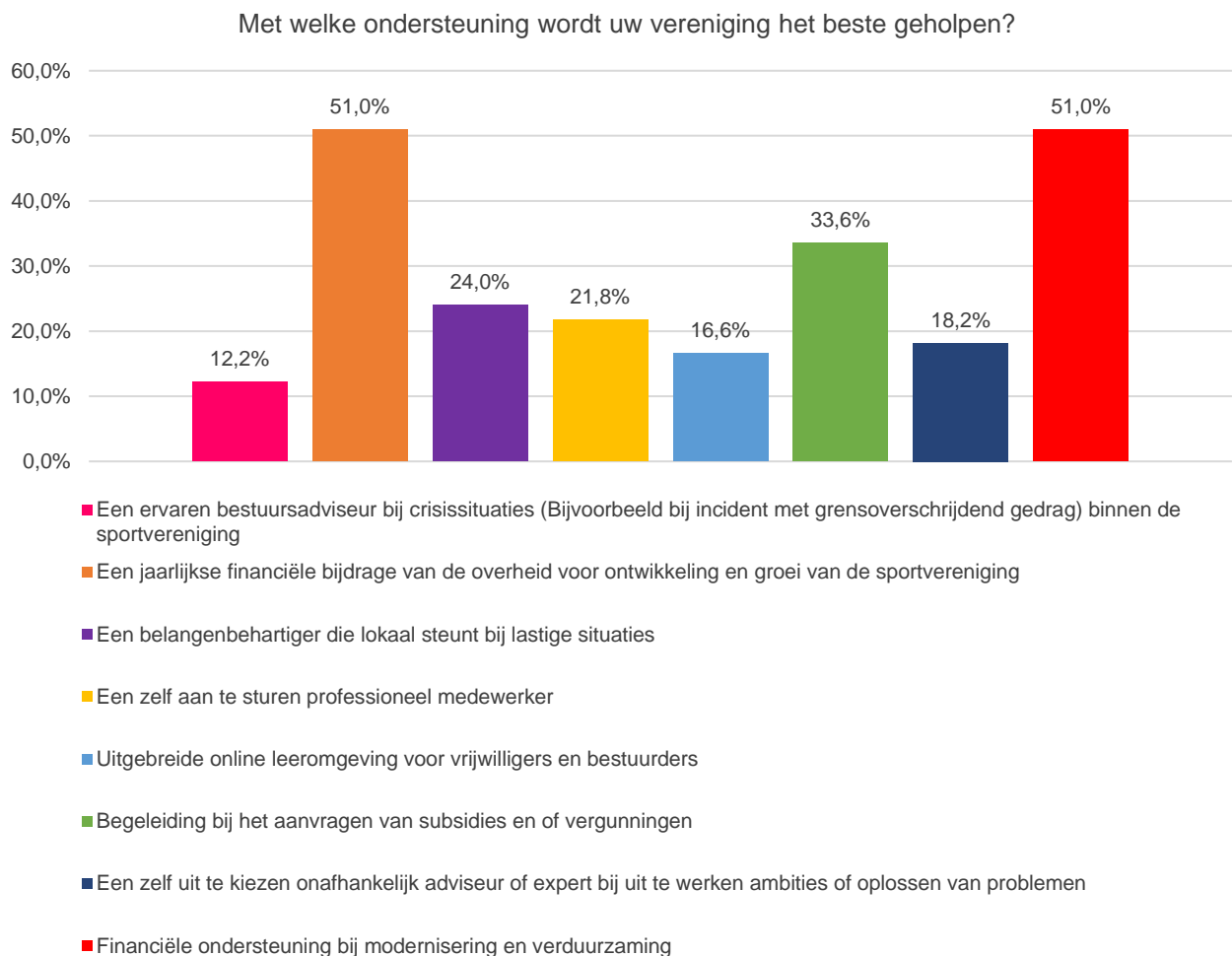
Bent u bekend met het sport- en beweegloket in uw regio?

Figuur 12 - Bekendheid sport- en beweegloket

1.6 Sportverenigingen vragen om financiële ondersteuning

De helft van alle sportverenigingen vraagt om financiële steun om bijvoorbeeld de accommodatie te verduurzamen of om te investeren in het toekomstbestendig maken van de vereniging. Begeleiding bij de toeleiding naar subsidies wordt ook door een grote groep sportverenigingen gewaardeerd. Alles wijst erop dat sportverenigingen meer gebaat zijn met financiële middelen, of begeleiding naar financiële middelen en minder met klassieke verenigingsondersteuning zoals cursussen en adviseurs.

Figuur 13 - Behoeften aan ondersteuning

Conclusies en speerpunten

De eerste peiling van 2024 laat zien dat de inzichten en conclusies uit onderzoeken en rondgangen van 2023 onverminderd hetzelfde zijn gebleven. Overbelasting van bestuurders, zorgen over vrijwilligers, stijgende kosten en contributies, belastende wet- en regelgeving, bureaucratische processen bij subsidieaanvragen en niet passende verenigingsondersteuning maken verenigingsbestuurders en hun verenigingen kwetsbaar. Nu en in de toekomst nog meer, als er geen maatregelen worden genomen. **Zonder vitale sportverenigingen zijn de beweegambities en ambities uit het Sportakkoord vrijwel onhaalbaar.**

RVVB en BAV stellen daarom dat er snel ingegrepen moet worden en sportverenigingen beter en meer betrokken moeten worden bij beleidsontwikkeling. Daarnaast zullen sportverenigingen directer en effectiever ondersteund moeten gaan worden, zodat zij zelf beter in staat gesteld worden aan modernisering en toekomstbestendigheid te werken.

Hieronder zijn de belangrijkste aanbevelingen en speerpunten waar beleidsmakers en de nieuwe regering mee aan de slag kunnen gaan.

- Erken als regering de waarde van Nederlandse sportverenigingen in woord en daad en zorg dat bij beleidsontwikkeling rekening wordt gehouden met de gevolgen voor sportverenigingen
- Ondersteun sportverenigingen ruimhartig en zonder tijdrovende bureaucratische belasting van vrijwilligers bij het blijven en/of worden van een vitale toekomstbestendige vereniging
- Hou sporten in verenigingsverband betaalbaar, voorkom dat contributies en kosten stijgen bij sportclubs
- Geef sportverenigingen direct zeggenschap over waarin, door wie en hoe ze ondersteund wensen te worden
- Stop of beperk zoveel als mogelijk belastende en tijdrovende wet- en regelgeving, subsidie- en vergunningsbeleid voor vrijwilligers en hun sportverenigingen.
- Investeer in de kerntaak van een sportvereniging, stop of beperk zoveel als mogelijk programma's en subsidiebeleid gericht op maatschappelijke opgaven die voor extra belasting zorgen op vrijwilligers en hun sportverenigingen
- Benoem in het nieuwe kabinet een minister van Sport die pal achter het verenigingsleven staat en die strijdt voor de belangen van sportverenigingen binnen het kabinet en daarbuiten

Over deze rapportage:

In januari 2024 hebben RVVB en BAV een peiling (door middel van een digitale enquête) gedaan onder meer dan 10.000 sportverenigingen met meer dan 800 respondenten. Voor het totaalbeeld zijn de uitkomsten van deze peiling naast het verdiepend onderzoek "Toekomstbestendigheid sportverenigingen" van 31 maart 2023 door RVVB en het visiedocument Nederlandse Sportverenigingen van 9 november 2023 door RVVB en BAV gelegd.

RVVB

Register voor Verenigingsbestuurders

Belangenorganisatie Amateur Voetbalverenigingen

Opgericht 26 februari 1946